

NHU CẦU CẦN ĐƯỢC HỖ TRỢ CHĂM SÓC CỦA NGƯỜI BỆNH UNG THƯ TẠI KHOA UNG BƯỚU, BỆNH VIỆN ĐA KHOA TRÀ VINH

Nguyễn Thị Ngọc Luyen¹, Huỳnh Tố Nhu^{2*}

SUPPORTIVE CARE NEEDS OF CANCER PATIENTS AT THE ONCOLOGY DEPARTMENT OF TRA VINH GENERAL HOSPITAL, VIETNAM

Nguyen Thi Ngoc Luyen¹, Huynh To Nhu^{2*}

Tóm tắt – Tỷ lệ mắc ung thư ngày càng gia tăng ở các nước nghèo và các nước đang phát triển. Tuy nhiên, người bệnh ung thư tại các nước có thu nhập thấp hoặc thu nhập trung bình rất khó tiếp cận với các dịch vụ hỗ trợ chẩn đoán, điều trị và chăm sóc kịp thời. Trong quá trình chăm sóc người bệnh ung thư, việc xác định nhu cầu của người bệnh đóng một vai trò quan trọng góp phần nâng cao hiệu quả chăm sóc và điều trị người bệnh. Do đó, nghiên cứu được thực hiện để xác định nhu cầu cần được hỗ trợ của người bệnh ung thư tại Khoa Ung bướu, Bệnh viện Đa khoa Trà Vinh. Đối tượng nghiên cứu là những người bệnh được chẩn đoán ung thư, đang được điều trị nội trú tại Khoa Ung bướu, Bệnh viện Đa khoa Trà Vinh. Kết quả cho thấy các nhu cầu người bệnh cần được hỗ trợ là cần điều dưỡng có kiến thức chuyên môn chăm sóc với tỷ lệ 82,7%, cần được chăm sóc để kiểm soát tốt hơn các triệu chứng với tỷ lệ 72,7%. Kết quả cũng chỉ ra rằng nhân viên y tế cần quan tâm đến những nhu cầu của người bệnh ung thư để hỗ trợ, góp phần nâng cao chất lượng chăm sóc và điều trị.

Từ khóa: Bệnh viện Đa khoa Trà Vinh, khoa ung bướu, người bệnh ung thư, nhu cầu chăm sóc.

Abstract – Cancer rates are increasing in poor and developing countries. However, accessing resources that assist diagnosis, treatment, and prompt care is challenging for patients in low- and middle-income nations. In order to improve the efficiency of patient care and treatment for cancer patients, it is crucial to identify the patient's needs. This study aims to determine the need for support of cancer patients at the Oncology Department of Tra Vinh General Hospital. The research subjects are cancer patients receiving inpatient care at the Oncology Department of Tra Vinh General Hospital. The research results displaying types of patients' needs for supportive care include the need for nurses with professional knowledge and symptom control to care at the rate of 82.7% and 72.7%, respectively. The results indicated that medical professionals must pay adequate attention to the needs of cancer patients to support and improve the quality of care and treatment.

Keywords: cancer patients, need for supportive care, oncology department, Tra Vinh General Hospital.

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Hiện nay, ung thư là một trong những nguyên nhân gây tử vong hàng đầu trong số các bệnh mạn tính không lây. Tỷ lệ hiện mắc ung thư ngày càng gia tăng ở các nước nghèo và các nước đang phát triển. Tại các quốc gia có thu nhập thấp hoặc thu nhập trung bình, người bệnh rất khó có thể

^{1,2}Trường Đại học Trà Vinh

Ngày nhận bài: 08/12/2022; Ngày nhận bài chỉnh sửa: 17/4/2023; Ngày chấp nhận đăng: 25/4/2023

*Tác giả liên hệ: htnphu@tvu.edu.vn

^{1,2}Tra Vinh University, Vietnam

Received date: 08th December 2022; Revised date: 17th April 2023; Accepted date: 25th April 2023

*Corresponding author: htnphu@tvu.edu.vn

tiếp cận được với các dịch vụ hỗ trợ chẩn đoán, điều trị và chăm sóc kịp thời. Những người mắc bệnh ung thư thường có diễn biến tâm lý rất phức tạp, dễ suy sụp về tinh thần. Đây cũng là một gánh nặng cho gia đình và các chuyên gia y tế trong quá trình chăm sóc người bệnh. Một trong những giải pháp được áp dụng hiện nay là chăm sóc giảm nhẹ để giải quyết các vấn đề mà người bệnh và gia đình gặp phải như thể chất, tâm lý, xã hội và tinh thần [1]. Tại tỉnh Trà Vinh, Khoa Ung bướu thuộc Bệnh viện Đa khoa Trà Vinh là nơi tiếp nhận, chẩn đoán, điều trị và chăm sóc người bệnh ung thư cũng đang dần triển khai việc chăm sóc giảm nhẹ cho người bệnh. Tuy nhiên, vấn đề chăm sóc giảm nhẹ ở người bệnh ung thư tại địa phương chưa được nghiên cứu chuyên sâu. Do đó, việc khảo sát nhu cầu cần được chăm sóc của người bệnh ung thư là thật sự cần thiết, góp phần cung cấp cho nhân viên y tế và cơ sở y tế cái nhìn tổng quan, từ đó thực hiện các can thiệp phù hợp để mang lại hiệu quả chăm sóc tốt nhất cho người bệnh.

II. TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU

Tỉ lệ người mắc ung thư ngày càng gia tăng và phần lớn người bệnh phát hiện ở giai đoạn muộn nên phải chịu nhiều đau đớn về thể chất lẫn tinh thần. Ngày nay, nền y học phát triển giúp tăng hiệu quả điều trị và duy trì được sự sống cho người bệnh lâu hơn. Ở mỗi giai đoạn, người bệnh phải đối diện với các vấn đề khác nhau. Điều dưỡng có vai trò quan trọng trong việc chăm sóc người bệnh hiệu quả thông qua việc đánh giá nhu cầu của người bệnh và gia đình.

Những người mắc các bệnh đe dọa đến tính mạng, phải gánh chịu những tác động nặng nề của bệnh tật lên sức khỏe, khi cơ thể người bệnh không còn khả năng tiếp nhận tất cả các điều trị đặc hiệu khác mà trở nên trầm trọng. Trong đó, những người mắc bệnh ung thư phải chịu đựng những tác dụng phụ do quá trình điều trị gây ra, hay các cơn đau đớn vào giai đoạn cuối của bệnh, những lo lắng về kinh tế, hay những diễn biến tâm lý phức tạp [2]. Trong nghiên cứu ‘Thực trạng nhu cầu chăm sóc giảm nhẹ của người bệnh ung thư điều trị tại Trung tâm Ung bướu, Bệnh viện Thái Bình năm 2019’, Trần Thị Liên và Lê Thanh Tùng đã thống kê nhu cầu của người bệnh ung

thư về việc cần được điều dưỡng có chuyên môn chăm sóc (78,2%), nhu cầu về thông tin, chẩn đoán bệnh (91,8%), cần sự động viên khích lệ của gia đình (82,4%), nhu cầu được mọi người xung quanh tôn trọng và đối xử bình thường (87,9%) [3]. Nghiên cứu ‘Đáp ứng nhu cầu chăm sóc giảm nhẹ của người bệnh ung thư điều trị nội trú tại bệnh viện đa khoa tỉnh Nam Định năm 2020’ của Phạm Thu Dịu và Vũ Văn Thành cho thấy người bệnh ung thư có nhu cầu khác nhau theo từng nhóm, cao nhất là nhu cầu biết được chẩn đoán bệnh (82,9%) và thấp nhất là nhu cầu được tham gia các hoạt động giúp giảm cảm giác phiền muộn (62,3%) [4]. Nhìn chung, việc xác định các nhu cầu cần được hỗ trợ của người bệnh là rất cần thiết để cải thiện kết quả chăm sóc, góp phần nâng cao chất lượng cuộc sống của người bệnh.

III. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Đối tượng nghiên cứu: Người bệnh được chẩn đoán ung thư, đang được điều trị nội trú tại Khoa Ung bướu, Bệnh viện Đa khoa Trà Vinh.

Thời gian nghiên cứu: Từ ngày 12/04/2021 đến ngày 18/06/2021. Địa điểm nghiên cứu: Khoa Ung bướu, Bệnh viện Đa khoa Trà Vinh.

Thiết kế nghiên cứu: Mô tả loạt ca.

Tiêu chuẩn chọn mẫu: Tất cả người bệnh được chẩn đoán ung thư đang được điều trị nội trú tại Khoa Ung bướu, Bệnh viện Đa khoa Trà Vinh có độ tuổi từ 18 trở lên, giao tiếp được bằng lời nói và đồng ý tham gia nghiên cứu.

Cỡ mẫu và chọn mẫu: Chọn mẫu thuận tiện những bệnh nhân thỏa điều kiện trong thời gian từ ngày 12/04/2021 đến ngày 18/06/2021 tại Khoa Ung bướu, Bệnh viện Đa khoa Trà Vinh. Trong thời gian trên, nghiên cứu thu thập được 110 người bệnh thỏa điều kiện.

Phương pháp và công cụ thu thập số liệu: Số liệu được thu thập bằng cách dùng bộ câu hỏi để phỏng vấn trực tiếp người bệnh.

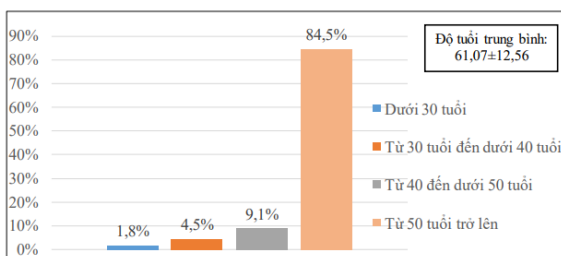
Công cụ thu thập số liệu: Nghiên cứu sử dụng bộ câu hỏi ‘Phiếu điều tra nhu cầu chăm sóc giảm nhẹ của người bệnh’ được sử dụng trong nghiên cứu ‘Thực trạng nhu cầu chăm sóc giảm nhẹ của người bệnh ung thư điều trị tại Trung tâm Ung bướu Bệnh viện Thái Bình năm 2019’ của Trần Thị Liên, Lê Thanh Tùng [3] để phỏng vấn trực

tiếp người bệnh. Đây là bảng câu hỏi dành chung cho tất cả các loại ung thư với phần 1: thông tin chung, phần 2: nhu cầu chăm sóc giảm nhẹ gồm có các tiểu mục như nhu cầu về thông tin, nhu cầu hỗ trợ chăm sóc, nhu cầu giao tiếp quan hệ, nhu cầu hỗ trợ về tinh thần và nhu cầu vật chất [3]. Nghiên cứu đã khảo sát người bệnh theo các mục: nhu cầu hỗ trợ chăm sóc với 7 câu hỏi có sẵn và nhu cầu hỗ trợ về tinh thần với 6 câu hỏi có sẵn, người bệnh chọn “Có” tương đương với có nhu cầu, người bệnh chọn “Không” tương đương với không có nhu cầu.

Phương pháp xử lý số liệu: Số liệu thô sau khi thu thập được làm sạch và được xử lý bằng phần mềm SPSS 20.0. Thống kê mô tả các biến số đặc điểm chung của đối tượng nghiên cứu, các nhu cầu người bệnh cần hỗ trợ và sử dụng tần số, tỉ lệ bảng, biểu đồ để miêu tả các số liệu theo mục tiêu nghiên cứu.

Đạo đức nghiên cứu: Nghiên cứu được sự đồng ý của Trường Đại học Trà Vinh và Bệnh viện Đa khoa Trà Vinh. Đối tượng tham gia nghiên cứu là những người được chẩn đoán, điều trị và chăm sóc theo đúng quy định của Bộ Y tế. Những người thỏa điều kiện tham gia đều được giải thích rõ ràng và đồng ý tham gia nghiên cứu. Các chỉ số thu thập đảm bảo sự chính xác, trung thực.

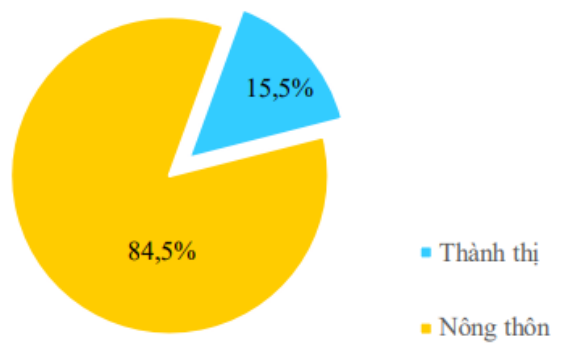
IV. KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN

Hình 1: Độ tuổi của đối tượng tham gia nghiên cứu

Về độ tuổi của người bệnh ung thư, kết quả nghiên cứu cho thấy đa số người bệnh từ 50 tuổi trở lên (84,5%), thấp nhất là dưới 30 tuổi (1,8%). Người bệnh từ 19 tuổi đến 88 tuổi với trung bình là 61,07±12,56. Kết quả này phù hợp với nghiên cứu của Nguyễn Thị Múi và cộng sự về “Thực

trạng rối loạn giấc ngủ của người bệnh ung thư điều trị nội trú tại Hải Dương 2018’ [5]. Theo Nguyễn Thị Múi và cộng sự, đối tượng tham gia nghiên cứu có tuổi trung bình là 62,78 ± 10,17. Phần lớn người bệnh trong nghiên cứu ở nhóm từ 60 tuổi trở lên (chiếm 65,0%) [5]. Nếu trước đây những người mắc bệnh ung thư có xu hướng già hóa thì hiện nay bệnh ung thư có thể gặp ở mọi lứa tuổi, từ trẻ đến già, và đang dần có xu hướng dần trẻ hóa.

Hình 2: Đặc điểm nơi cư trú của đối tượng tham gia nghiên cứu

Về nơi ở của đối tượng tham gia nghiên cứu, người bệnh có nơi cư trú ở nông thôn chiếm đến 84,5%. Kết quả này cũng có sự tương đồng với nghiên cứu của Nguyễn Thị Thúy Quỳnh và cộng sự với khu vực sống của người bệnh chủ yếu ở nông thôn (72,5%), còn lại ở thành thị (27,5%) [6]. Do người bệnh ở nông thôn nên việc tuyên truyền thông tin, tiếp xúc với các dịch vụ chăm sóc hiện đại còn nhiều trở ngại. Khi người bệnh điều trị tại bệnh viện, các nhân viên y tế cần chú trọng việc tư vấn giáo dục sức khỏe, khảo sát nhu cầu của người bệnh để chăm sóc tốt hơn cho người bệnh.

Về nhu cầu hỗ trợ chăm sóc, hai nhu cầu có tỉ lệ cao nhất lần lượt là cần điều dưỡng có kiến thức chuyên môn chăm sóc (82,7%) và cần được chăm sóc để kiểm soát tốt hơn các triệu chứng như đau, buồn nôn, tiêu chảy, mất ngủ, mệt mỏi, chán ăn (72,7%). Trong đó, nhu cầu thấp nhất là cần hỗ trợ để làm giảm tình trạng rối loạn chức năng tình dục (13,6%). Kết quả này tương đồng với nghiên cứu “Thực trạng nhu cầu chăm

Bảng 1: Nhu cầu cần được hỗ trợ chăm sóc của người bệnh

Nhu cầu hỗ trợ về chăm sóc	Có		Không	
	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)
Cần điều dưỡng có kiến thức chuyên môn chăm sóc	91	82,7	19	17,3
Cần được chăm sóc để kiểm soát tốt hơn các triệu chứng như đau, buồn nôn, tiêu chảy, mất ngủ, mệt mỏi, chán ăn...	80	72,7	30	27,3
Cần hướng dẫn cách tự chăm sóc cho bản thân	61	55,5	49	44,5
Cần hỗ trợ trong việc đáp ứng nhu cầu dinh dưỡng	52	47,3	58	52,7
Cần hỗ trợ trong việc vận động, di chuyển	46	41,8	64	58,2
Cần hỗ trợ trong việc chăm sóc vệ sinh cá nhân như mặc quần áo, tắm gội...	44	40,0	66	60,0
Cần hỗ trợ để làm giảm tình trạng rối loạn chức năng tình dục	15	13,6	95	86,4

sóc giảm nhẹ của người bệnh ung thư điều trị tại Trung tâm Ung bướu, Bệnh viện Đa khoa tỉnh Thái Bình năm 2019' với tỉ lệ cao nhất thuộc về nhóm nhu cầu cần có điều dưỡng có chuyên môn chăm sóc (78,2%) và chăm sóc để kiểm soát tốt hơn các triệu chứng (71,6%). Trong khi đó, đối tượng có nhu cầu hỗ trợ làm giảm tình trạng rối loạn chức năng sinh dục chỉ có 30,0% [3]. Ngoài ra, nghiên cứu của Đỗ Thị Thắm và cộng sự cũng cho ra kết quả tương tự là đối tượng có nhu cầu được chăm sóc hỗ trợ việc vệ sinh cá nhân hàng ngày (80,5%) và đối tượng có nhu cầu được hỗ trợ giảm rối loạn chức năng tình dục (31,6%) [7]. Việc cần điều dưỡng có kiến thức chuyên môn chăm sóc là nhu cầu của hầu hết người bệnh. Tuy nhiên, đối với người bệnh ung thư, nhu cầu đó còn cần thiết hơn rất nhiều [3]. Đối với nhu cầu hỗ trợ làm giảm rối loạn chức năng tình dục, tỉ lệ của nghiên cứu chỉ có 13,6%, mặc dù tỉ lệ khá thấp nhưng cũng cho thấy người bệnh có nhu cầu. Vì rối loạn tình dục có thể là mối lo ngại cho những người ở giai đoạn đầu của bệnh, những người còn trẻ tuổi nhưng lại mắc ung thư hoặc bệnh ung thư về bộ phận sinh dục. Thế nên, người điều dưỡng cũng cần có những lưu ý nhất định về vấn đề này của người bệnh để hỗ trợ bằng việc chia sẻ, trò chuyện với gia đình, đặc biệt vợ/chồng của người bệnh, khuyến khích gia đình an ủi, động viên người bệnh. Ngoài ra, đối với những người bệnh cao tuổi hay người bệnh đang trong giai đoạn chịu đựng các cơn đau, họ có thể cần nhu cầu hỗ trợ trong việc vệ sinh cá nhân, vận động, di chuyển. Các triệu chứng gây khó chịu rất hay gặp ở người bệnh ung thư do tiến triển của bệnh hoặc tác dụng phụ không mong

muốn của các biện pháp điều trị [2]. Do đó, điều dưỡng cần hỗ trợ chăm sóc cho người bệnh để kiểm soát các triệu chứng đó, giúp làm giảm khó chịu cho người bệnh, cải thiện chất lượng cuộc sống và hỗ trợ điều trị. Việc tìm hiểu nhu cầu hỗ trợ chăm sóc của người bệnh giúp nhân viên và cơ sở y tế lựa chọn được phương pháp chăm sóc phù hợp, kiểm soát được các triệu chứng thực thể của người bệnh, ngoài ra còn có thể tư vấn để người bệnh biết cách tự chăm sóc bản thân nhằm nâng cao chất lượng cuộc sống cho người bệnh.

Các đối tượng trong nghiên cứu có nhu cầu hỗ trợ tinh thần cao theo thứ tự lần lượt là cần được mọi người xung quanh tôn trọng, cư xử bình thường (88,2%), nhu cầu cần hỗ trợ để làm giảm lo lắng do giảm thu nhập và thêm chi phí điều trị (59,59), nhu cầu cần chăm sóc để làm giảm tâm trạng chán nản (56,4%). Ba nhu cầu còn lại có tỉ lệ chênh lệch không nhiều là cần chăm sóc để làm giảm nỗi sợ đau khổ thể xác (47,3%), cần chăm sóc để làm giảm bớt nỗi buồn phiền về sự thay đổi diện mạo do tác dụng phụ của điều trị (46,4%), cuối cùng là cần tham gia các hoạt động có ích giúp giảm bớt cảm giác muộn phiền về bệnh tật (45,5%). Kết quả trong nghiên cứu có sự khác biệt với nghiên cứu năm 2020 của Phan Cảnh Duy và cộng sự về 'Nhu cầu chăm sóc giảm nhẹ tại nhà và ứng dụng công nghệ thông tin và quá trình chăm sóc cho bệnh nhân ung thư tại Khoa Ung bướu – Chăm sóc giảm nhẹ, Bệnh viện Trung ương Huế cơ sở II' với nhu cầu mong muốn hàng đầu của đối tượng nghiên cứu là cần hỗ trợ để làm giảm tâm trạng chán nản (82%), cần chăm sóc để làm giảm bớt nỗi buồn phiền về sự thay đổi diện mạo do tác dụng phụ của điều trị

Bảng 2: Nhu cầu hỗ trợ về tinh thần của người bệnh

Nhu cầu hỗ trợ về tinh thần	Có		Không	
	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)
Cần được mọi người xung quanh tôn trọng, cư xử bình thường	97	88,2	13	11,8
Cần hỗ trợ để làm giảm lo lắng do giảm thu nhập và thêm chi phí điều trị	65	59,1	45	40,9
Cần chăm sóc để làm giảm tâm trạng chán nản	62	56,4	48	43,6
Cần chăm sóc để làm giảm nỗi sợ đau khổ thể xác	52	47,3	58	52,7
Cần chăm sóc để làm giảm bớt nỗi buồn phiền về sự thay đổi diện mạo do tác dụng phụ của điều trị	51	46,4	59	53,6
Cần tham gia các hoạt động có ích giúp giảm bớt cảm giác phiền muộn về bệnh tật	50	45,5	60	54,5

(78%), cần hỗ trợ để làm giảm lo lắng do giảm thu nhập và thêm chi phí điều trị (68%) [8]. Sở dĩ có sự khác biệt này là do đối tượng nghiên cứu của Phan Cảnh Duy và cộng sự là người bệnh ung thư ở giai đoạn cuối, họ phải chịu nhiều đau đớn nên diễn biến tâm lý phức tạp, trở nên chán nản thiếu sức sống. Trên thực tế, khoảng 50% người bệnh ung thư được xác định mắc rối loạn tâm thần, bao gồm đau khổ trên lâm sàng hay không chấp nhận tình trạng bệnh hoặc không được điều trị khỏi do hậu quả trong một thời điểm nào đó của quá trình phát hiện và điều trị ung thư. Vì những vấn đề trên nên dịch vụ chăm sóc người bệnh ung thư phải kết hợp điều trị tâm lý xã hội vào chăm sóc định kỳ [9]. Do đó, việc nâng cao sức khỏe tâm lý và xác định nhu cầu hỗ trợ về tinh thần là điều cần thiết để nâng cao chất lượng cuộc sống của người bệnh ung thư. Tâm lý vui vẻ, thoải mái sẽ giảm được nỗi sợ cho người bệnh. Đây cũng là một trong những vai trò quan trọng của người điều dưỡng, ngoài việc thực hiện chăm sóc, người điều dưỡng cũng cần quan tâm hỗ trợ tinh thần cho người bệnh để nâng cao hiệu quả chăm sóc người bệnh.

V. KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

Trong 110 người bệnh tham gia nghiên cứu, tỉ lệ người bệnh có nhu cầu cần được hỗ trợ chăm sóc chiếm tỉ lệ cao. Các nhu cầu cần được hỗ trợ nhiều như cần điều dưỡng có kiến thức chuyên môn chăm sóc (82,7%), cần được chăm sóc để kiểm soát tốt hơn các triệu chứng (72,7%), cần hướng dẫn cách tự chăm sóc cho bản thân (55,5%), cần hỗ trợ trong việc đáp ứng nhu cầu dinh dưỡng (47,3%), cần hỗ trợ trong việc vận động di chuyển (41,8%), cần hỗ trợ trong việc

chăm sóc vệ sinh cá nhân (40%), cần hỗ trợ để làm giảm tình trạng rối loạn chức năng tình dục (13,6%).

Tinh thần của người bệnh ung thư cũng cần được hỗ trợ tương đối cao. Các nhu cầu chiếm tỉ lệ cao như cần được mọi người xung quanh tôn trọng, cư xử bình thường (88,2%), cần hỗ trợ để làm giảm lo lắng do giảm thu nhập và thêm chi phí điều trị (59,1%), cần chăm sóc để làm giảm tâm trạng chán nản (56,4%), cần chăm sóc để làm giảm nỗi sợ (47,3%), cần chăm sóc để làm giảm nỗi buồn phiền về sự thay đổi diện mạo do tác dụng phụ (46,4%), cần tham gia các hoạt động có ích giúp giảm bớt cảm giác phiền muộn về bệnh tật (45,5%).

Để gia tăng hiệu quả điều trị và chăm sóc, nâng cao chất lượng cuộc sống, đáp ứng các nhu cầu cần thiết của người bệnh, nhân viên và cơ sở y tế cần quan tâm đến việc khảo sát nhu cầu cần được hỗ trợ về chăm sóc, về tinh thần của người bệnh ung thư để chăm sóc tốt hơn cho người bệnh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Đặng Huy Quốc Thịnh, Phạm Xuân Dũng. *Đại cương Chăm sóc giảm nhẹ*. Hà Nội: Nhà Xuất bản Y học; 2020.
- [2] Bộ Y tế. *Hướng dẫn chăm sóc giảm nhẹ đối với người bệnh ung thư và AIDS*. Hà Nội: Nhà Xuất bản Y học; 2006.
- [3] Trần Thị Liên, Lê Thanh Tùng. Thực trạng nhu cầu chăm sóc giảm nhẹ của người bệnh ung thư điều trị tại Trung tâm Ung bướu, Bệnh viện Thái Bình năm 2019. *Tạp chí Khoa học Điều dưỡng*. 2019;02(03): 13–21.
- [4] Phạm Thu Dịu, Vũ Văn Thành. Đáp ứng nhu cầu chăm sóc giảm nhẹ của người bệnh ung thư điều trị nội trú tại Bệnh viện Đa khoa tỉnh Nam Định năm 2020. *Tạp chí Khoa học Điều dưỡng*. 2020;03(03): 133–140.

- [5] Nguyễn Thị Múi, Trần Văn Lutu, Phạm Thị Thu Hương, Nguyễn Bá Tâm. Thực trạng rối loạn giấc ngủ của bệnh nhân ung thư điều trị nội trú tại Hải Dương 2018. *Tạp chí Khoa học Điều dưỡng*. 2018;01(02): 72–78.
- [6] Nguyễn Thị Thuý Quỳnh, Trần Thị Thanh Mai, Mai Thị Yên, Lâm Thị Ngọc Hoa, Đoàn Ngọc Anh . Thực trạng chất lượng cuộc sống của người bệnh ung thư đang điều trị tại Bệnh viện Đa khoa tỉnh Nam Định năm 2020. *Tạp chí Điều dưỡng Việt Nam*. 2020;03(05): 191–198.
- [7] Đỗ Thị Thắm, Nguyễn Minh An, Nguyễn Đăng Trường. Một số yếu tố liên quan đến nhu cầu chăm sóc giảm nhẹ của người bệnh sau phẫu thuật ung thư đại trực tràng tại Bệnh viện K năm 2018. *Tạp chí Khoa học Điều dưỡng*. 2018;02(01): 73–82.
- [8] Phan Cảnh Duy, Nguyễn Minh Hành, Nguyễn Dư Quyền, Huỳnh Thị Minh Châu, Lê Hồ Xuân Thịnh, Mai Xuân Hào. Nhu cầu chăm sóc giảm nhẹ tại nhà và ứng dụng công nghệ thông tin và quá trình chăm sóc cho bệnh nhân ung thư tại Khoa Ung bướu - Chăm sóc giảm nhẹ, Bệnh viện Trung ương Huế cơ sở II. *Tạp chí Y học Lâm sàng*. 2020;65: 89–95.
- [9] Grassi L. Psychiatric and psychosocial implications in cancer care: the agenda of psycho-oncology. *Epidemiology and Psychiatric Sciences*. 2020;29: e89. <https://doi.org/10.1017/S2045796019000829>.

